

СТАНОВИЩЕ

От: *проф. д-р Надя Георгиева Велинова-Соколова*
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Стопански факултет;

Научна специалност: 3.8. Икономика

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Димитър Харалампиев Попов*

Тема на дисертационния труд: *Модел за оценка на жизнеспособността на малки и средни предприятия в България*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1513/31.05.2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Управление“ на УНСС по научна специалност „Социално управление“, ПН 3.7. „Администрация и управление“ съгласно Заповед № 1688/21.07.2017 г. Обучението е осъществено в самостоятелна форма на обучение срещу индивидуално заплащане през периода 10.07.2017 – 10.07.2020 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 154 страници и е структуриран в списък на съкращенията, списък на фигурите, увод, три глави, заключение, литература, и приложения. Представени са 25 фигури и 37 таблици. Списъкът на литературните източници включва 111 заглавия.

Темата за малките и средните предприятия е много актуална, тъй като те са важен източник на икономически растеж и социално

сближаване във всяка една страна. Съгласно различни публикации и изследвания те осигуряват до три четвърти от заетостта и до две трети от добавената стойност на предприятията. Това е причината Европейската комисия (ЕК) да следи тяхното развитие в страните членки.

Обект на изследването са малките и средни предприятия по дефиницията заложена в настоящия труд, а **предмет на изследването** е жизнеспособността на малки и средни предприятия. В тази връзка е формулирана и **целта** на дисертационния труд, а именно да се разработи модел за оценка на жизнеспособността на малките и средни предприятия, адаптиран чрез емпирични данни за България в средносрочен период от време. За нейното постигане е заложено изпълнението на 6 ясно дефинирани задачи. Изследователската теза, която авторът защитава е свързана с това, че жизнеспособността на малките и средни предприятия подлежи на анализ и оценка посредством модел със задоволителна прогнозна сила, разработен и адаптиран с емпирични данни за български МСП. Изследвани и проверени са две хипотези. Използваната научна литература е свързана с темата на изследването и е цитирана коректно.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

За да се оцени жизнеспособността на малки и средни предприятия, са разглеждани релевантната теория за управление на МСП и жизнеспособност на МСП. Разглеждан е наличният научен инструментариум за модели и методики за оценка на жизнеспособност на МСП. Това включва съществуващите статистически подходи на разположение на изследователя както и по-популярните методи, които вече се използват в практиката. Коректно са посочени ограниченията, в рамките на които е извършено изследването. Емпиричната апробация на моделите чрез използване на разделена извадка (обучителна и контролна), води до подбор на най-добрия итеративен модел за оценка на жизнеспособността на МСП. Прави се анализ на резултатите от приложението на методиката и проиграването на модела. Настоящото изследване е в областта на Управление на малкия и среден бизнес. Теоретичната основа стъпва върху модела на Алтман като инструмент за прогнозиране на жизнеспособността на предприятията, а научният инструментариум използва статистически методи, извличане на знания от

данни и модерно софтуерно осигуряване за провеждане на изчислителната работа.

След внимателен преглед на дисертационният труд смятам, че заложената цел и поставените задачи са постигнати, а изследователската теза – доказана.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представените в автореферата приноси с научен и научно-приложен характер отразяват много точно изследваните проблеми и постигнатите резултати, заложен в дисертационния труд. Напълно съм съгласна с така представените приноси, а именно:

- разработен е авторов модел за изследване на жизнеспособността;
- направена е адаптация на авторовия модел за българските условия на база на финансово-счетоводни данни на български МСП;
- на базата на авторовия модел е разработен практически алгоритъм приложим в управленската практика на МСП;
- разработени са софтуерни решения за всеки етап от изследването и са приложени за публичен достъп.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертацията в специализирани издания са публикувани: 3 статии. Една от тях е публикувана в издание, което е индексирани и реферирани, а останалата - в нереферирани издание с научно рецензиране.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя коректно дисертационният труд. Той е с общ обем от 41 стр. и е структуриран по следния начин: обща характеристика на дисертационния труд; съдържание на дисертационния труд; обобщено съдържание на дисертационния труд; справка за научните приноси в дисертационния труд; списък на публикациите по темата на дисертационния труд; литература.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Конкретни въпроси към докторанта нямам, но бих препоръчала повече бъдещи разработки в бази данни като Web of Science, Scopus и др. индексирани издания, както и да продължи активното си участие в

научно-изследователски проекти, международни конференции и семинари, където да популяризира резултатите от своите изследвания.

8. Заключение

Представеният за оценяване дисертационен труд на Димитър Попов е оригинално и актуално научно изследване, с постигнати приноси от научен и научно-приложен характер. Той отговоря напълно на минималните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и на Правилника за учебна дейност на УНСС. Всичко посочено по-горе ми дава основание да изразя положително становище и да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепи присъждането на ОКС „доктор“ на Димитър Харалампиев Попов в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

14.06.2024 г.

гр. София

Подпис:

Забележка: Препоръчителен обем за становище относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 3 стандартни страници.